

Obsah

Seznam zkratk	10
Úvod	12
1. Význam neziskového sektoru v ČR	17
1.1 Postavení neziskového sektoru v národním hospodářství	17
1.2 Vybrané oblasti působnosti neziskového sektoru	18
1.3 Charakteristické znaky a funkce nestátních neziskových organizací	19
1.4 Tradice a vývoj nestátních neziskových organizací v ČR	20
1.5 Ekonomické ukazatele pro nestátní neziskové organizace	22
1.6 Problémy v neziskovém sektoru	23
2. Místo neziskových organizací v právním řádu ČR	24
2.1 Veřejná prospěšnost a nový občanský zákoník	24
2.2 Veřejně prospěšný poplatník dle zákona o daních z příjmů	25
2.3 Veřejné rejstříky	26
2.3.1 Co se stalo po 1. lednu 2014 s bývalými rejstříky	27
2.3.2 Co tedy bylo a je nutné udělat a v jakých lhůtách	27
2.3.3 Nesprávnost nebo neúplnost údajů v rejstříku	28
3. Druhy neziskových organizací	30
3.1 Druhy neziskových organizací z globálního hlediska	30
3.2 Druhy neziskových organizací dle zřizovatele	30
4. Nový občanský zákoník a právní formy nestátních neziskových organizací	31
4.1 Nové právní formy nestátních neziskových organizací po rekodifikaci	31
4.2 Jak probíhala transformace nestátního neziskového sektoru	32
4.2.1 Příklad na občanské sdružení	32
4.2.2 Příklad na organizaci s mezinárodním prvkem	32
4.2.3 Příklad na nadaci a nadační fond	33
4.2.4 Příklad na obecně prospěšnou společnost	33
4.2.5 Příklad na zájmové sdružení právnických osob	33
4.2.6 Příklad na církevní právnickou osobu	33
5. Vznik, zánik a řízení vybraných forem nestátních neziskových organizací	34
5.1 Spolek	34
5.2 Ústav	36
5.3 Nadace	37
5.4 Nadační fond	38
5.5 Sociální družstvo	38
5.6 Další nestátní neziskové organizace upraveny jinými zákony než NOZ	39
5.6.1 Církev, náboženské společnosti a církevní právnické osoby	39
5.6.2 Politické strany a politická hnutí	39
5.6.3 Honební společenstva	39
5.6.4 Obecně prospěšné společnosti	40
5.6.5 Zájmová sdružení právnických osob	40

6.	Financování nestátních neziskových organizací	41
6.1	Obecné principy financování nestátních neziskových organizací	41
6.1.1	Vícezdrojovost	41
6.1.2	Samofinancování	41
6.1.3	Fundraising	42
6.1.3.1	Formy fundraisingu	43
6.1.3.2	Základní metody fundraisingu	43
6.1.3.3	Zásady jednání s dárcem	45
6.1.3.4	Znalost motivů individuálních dárců	45
6.1.4	Neziskovost	46
6.1.5	Daňové úlevy	46
6.2	Způsoby financování nestátních neziskových organizací	46
6.3	Nástroje financování nestátních neziskových organizací	47
6.4	Finanční zdroje nestátních neziskových organizací	47
6.4.1	Vlastní zdroje	47
6.4.1.1	Členské příspěvky	47
6.4.1.2	Příjmy z výkonu hlavní činnosti	48
6.4.1.3	Příjmy z doplňkových činností	48
6.4.1.4	Podnikání	48
6.4.2	Cizí zdroje	49
6.4.3	Potenciální zdroje	49
6.4.3.1	Příspěvky ze zdrojů Evropské unie	50
6.4.3.2	Dotace státu a municipalit nestátním neziskovým organizacím	50
6.4.3.3	Příspěvky nadací a nadačních fondů	50
6.4.3.4	Firemní dárcovství	50
6.4.3.5	Individuální dárcovství	51
6.4.3.6	Další zdroje	51
6.5	Státní dotační politika	51
6.6	Soukromé financování neziskových organizací	54
7.	Ekonomika nestátních neziskových organizací	56
7.1	Právní předpisy pro nestátní neziskové organizace	56
7.1.1	Zákon o účetnictví č. 563/1991 Sb.	57
7.1.2	Vyhláška č. 504/2002 Sb.	57
7.1.3	Vyhláška č. 325/2015 Sb.	58
7.1.4	České účetní standardy č. 401–414	58
7.2	Vnitřní předpisy nestátních neziskových organizací	59
7.3	Finanční řízení a rozpočet neziskových organizací	59
7.3.1	Rozpočet a jeho sestavování	60
8.	Účetní souvislosti aktivit nestátních neziskových organizací	62
8.1	Účetnictví	62
8.1.1	Změny v terminologii od 1. 1. 2014	63
8.1.2	Jednoduché účetnictví	64
8.1.3	Novela zákona o účetnictví od roku 2016	67
8.1.4	Nový zákon o účetnictví (předpokládaná účinnost od 1. 1. 2025)	70
8.1.5	Účetní knihy v jednoduchém účetnictví	71
8.1.5.1	Peněžní deník	71
8.1.5.2	Knihy pohledávek a závazků	72
8.1.5.3	Pomocné knihy	73

8.1.6	Podvojné účetnictví	80
8.1.6.1	Podvojné účetnictví obecně	80
8.1.6.2	Legislativní úprava účetnictví	82
8.1.6.3	Účtování v jednotlivých účtových třídách	84
8.1.6.4	Účtová třída 0 – Dlouhodobý majetek	84
8.1.6.5	Účtová třída 1 – Zásoby	93
8.1.6.6	Účtová třída 2 – Krátkodobý finanční majetek a krátkodobé úvěry	96
8.1.6.7	Účtová třída 3 – Zúčtovací vztahy	98
8.1.6.8	Účtová třída 5 a 6 – Náklady a výnosy	102
8.1.6.9	Účtová třída 9 – Vlastní jmění, fondy, výsledek hospodaření, rezervy, dlouhodobé úvěry a zápůjčky, závěrkové a podrozvahové účty	106
8.2	Roční účetní závěrka v nestátních neziskových organizacích	111
8.3	Povinnost zveřejnění účetní závěrky	113
8.4	Audit ve vybraných neziskových organizacích	114
9.	Daně a nestátní neziskové organizace	120
9.1	Daň z nemovitých věcí	122
9.1.1	Daň z pozemků	125
9.1.2	Daň ze staveb a jednotek	130
9.2	Daň silniční	135
9.3	Daň z příjmů	138
9.3.1	Změny v zákoně o daních z příjmů od roku 2014	140
9.3.1.1	Veřejně prospěšný poplatník	140
9.3.1.2	Úroky z účtů	142
9.3.1.3	Skupina veřejně prospěšných poplatníků s tzv. širokým základem daně	143
9.3.1.4	Bezúplatné příjmy z darů	143
9.3.1.5	Nedaňové výdaje (náklady) dle § 25 odst. 1 písm. i) zákona o daních z příjmů	143
9.3.2	Možnosti režimů zdanění příjmů u nestátních neziskových organizací	144
9.3.2.1	Rozdělení příjmů u veřejně prospěšných poplatníků	146
9.3.2.2	Příjmy, které nejsou předmětem daně	148
9.3.2.3	Příjmy, které jsou předmětem daně, ale jsou osvobozené	152
9.3.2.4	Příjmy zahrnované do základu daně	156
9.3.2.5	Praktický příklad	157
9.3.3	Schéma postupu zjištění základu daně	159
9.3.3.1	Položky zvyšující základ daně	159
9.3.3.2	Položky snižující základ daně	161
9.3.3.3	Snížení základu daně a daňová povinnost	163
9.3.4	Daňové souvislosti darování	171
9.3.4.1	Daňové souvislosti dárcovství u dárce, kterým je fyzická osoba	172
9.3.4.2	Daňové souvislosti dárcovství u dárce, kterým je právní osoba	173
9.3.4.3	Daňové souvislosti dárcovství u obdarovaného	175
9.3.4.4	Účtování o daru	178

9.3.5	Praktická část	179
9.3.5.1	Poplatník s úzkým základem daně	180
9.3.5.2	Poplatník se širokým základem daně	182
9.3.5.3	Praktický příklad na dar	184
9.3.6	Vybrané daňové problémy	184
9.3.6.1	Paušální výdaj na dopravu	184
9.3.6.2	§ 25 odst. 1 písm. i) zákona o daních z příjmů	185
9.3.6.3	§ 25 odst. 1 písm. zp), zq) zákona o daních z příjmů	185
9.3.6.4	Uplatňování odpisů do daňově uznatelných výdajů	186
9.3.6.5	Kurzové rozdíly u nestátních neziskových subjektů	186
9.3.6.6	Úrok z jistoty dle nového občanského zákoníku	187
9.3.6.7	Finanční leasing – následné rozšíření definice v roce 2015	187
9.3.6.8	§ 23 odst. 6 zákona o daních z příjmů	189
9.3.6.9	Členské příspěvky, které se považují za daňový výdaj	189
9.3.6.10	Hmotný a nehmotný majetek	189
9.3.6.11	Opravné položky k pohledávkám	208
9.3.6.12	Odpis pohledávky	212
9.3.6.13	Postoupení pohledávky	213
9.3.6.14	Rezervy a neziskové organizace	213
9.3.6.15	Stravování zaměstnanců a další benefity z pohledu zákona o daních z příjmů	216
9.3.6.16	Cestovní náhrady zaměstnanců	220
9.4	Daň z přidané hodnoty	227
9.4.1	Základní pojmy zákona o DPH	230
9.4.1.1	Předmět daně	231
9.4.1.2	Ekonomická činnost a daňové subjekty	233
9.4.1.3	Sazby daně, hlavní a vedlejší plnění	235
9.4.1.4	Místo plnění	236
9.4.2	Osvobozená plnění	238
9.4.2.1	Základní poštovní služby a dodání poštovních známek (§ 52 zákona o DPH)	240
9.4.2.2	Dodání vybraných nemovitých věcí (§ 56 zákona o DPH)	240
9.4.2.3	Nájem vybraných nemovitých věcí (§ 56a zákona o DPH)	241
9.4.2.4	Výchova a vzdělávání (§ 57 zákona o DPH)	246
9.4.2.5	Zdravotní služba a dodání zdravotního zboží (§ 58 zákona o DPH)	252
9.4.2.6	Sociální pomoc (§ 59 zákona o DPH)	255
9.4.2.7	Ostatní plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně (§ 61 zákona o DPH)	257
9.4.2.8	Dodání zboží, které bylo použito pro plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně a zboží, u něhož nemá plátce nárok na odpočet daně (§ 62 zákona o DPH)	262
9.4.2.9	Plnění osvobozená od daně s nárokem na odpočet daně (§ 63 zákona o DPH)	262

9.4.2.10	Osvobození od daně při dovozu zboží (§ 71 písm. f) zákona o DPH)	263
9.4.3	Plátce, identifikovaná osoba	263
9.4.3.1	Povinnost registrace	265
9.4.3.2	Osoba neusazená v tuzemsku, osoba osvobozená, osoba registrovaná k dani v EU	267
9.4.4	Vznik povinnosti přiznat daň nebo uskutečnění plnění	267
9.4.5	Daňové doklady	270
9.4.5.1	Zjednodušený daňový doklad (§ 30 zákona o DPH)	272
9.4.5.2	Splátkový kalendář (§ 31 zákona o DPH)	272
9.4.5.3	Platební kalendář (§ 31a zákona o DPH)	272
9.4.5.4	Souhrnný daňový doklad (§ 31b zákona o DPH)	273
9.4.5.5	Doklad o použití (§ 32 zákona o DPH)	273
9.4.5.6	Daňový doklad při dovozu zboží (§ 33 zákona o DPH) ..	273
9.4.5.7	Daňový doklad při vývozu zboží (§ 33a zákona o DPH)	274
9.4.6	Přenos daňové povinnosti	274
9.4.7	Daňové přiznání k DPH	278
9.4.8	Základ daně a výpočet daně	284
9.4.9	Nárok na odpočet	287
9.4.10	Oprava základu daně a výše daně a oprava v jiných případech ...	289
9.4.10.1	Oprava základu daně a výše daně dle § 42 zákona o DPH .	289
9.4.10.2	Oprava základu daně a výše daně dle § 43 zákona o DPH .	291
9.4.11	Uplatňování DPH v rámci EU a ve vztahu k třetím zemím	292
9.4.12	Částečný odpočet	298
9.4.12.1	Poměrný koeficient podle § 75 zákona o DPH	301
9.4.12.2	Krátící koeficient podle § 76 zákona o DPH	304
9.4.13	Úprava odpočtu a vyrovnání u majetku	309
9.4.13.1	Úprava odpočtu u dlouhodobého majetku dle § 78 zákona o DPH	309
9.4.13.2	Vyrovnání odpočtu daně dle § 77 zákona o DPH	312
9.4.14	Praktický příklad	314
9.4.15	Kontrolní hlášení – druh daňového tvrzení	320
10.	Likvidace nestátních neziskových organizací	324
	Seznam obrázků	326
	Seznam grafů	327
	Seznam tabulek	328
	Výběr z použité literatury	331
	Příloha A	332
	Příloha B	337
	Vzorový účtový rozvrh	343
	Vzorová Příloha k roční účetní závěrce	349